RÅDETS BESLUT (Gusp) 2022/2275

av den 18 november 2022

till stöd för utvecklingen av ett internationellt erkänt system för validering av vapen- och ammunitionshantering för att förhindra olaglig spridning

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artiklarna 28.1 och 31.1,

med beaktande av förslaget från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, och

av följande skäl:

(1) Den 19 november 2018 antog rådet EU:s strategi mot olagliga skjutvapen, handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition med titeln *Vapensäkerhet och skydd av allmänheten* (*EU:s strategi för handeldvapen och lätta vapen*). Syftet med EU:s strategi för handeldvapen och lätta vapen är att bana väg för integrerade, gemensamma och samordnade europeiska åtgärder för att förebygga och motverka terroristers, brottslingars och andra obehörigas olagliga förvärv av handeldvapen och lätta vapen och ammunition till dessa samt att främja ansvarsutkrävandet och ansvarstagandet i samband med laglig vapenhandel.

(2) I EU:s strategi för handeldvapen och lätta vapen framhålls att bristande säkerhet i lagerhanteringen är ett vanligt skäl till att vapen och ammunition kan omdirigeras från laglig till olaglig handel. Unionen och dess medlemsstater åtar sig att hjälpa andra länder att förbättra hanteringen av och säkerheten för statliga lager genom att stärka nationella rättsliga och administrativa ramar och stärka de institutioner som reglerar lagligt tillhandahållande och hantering av lager av handeldvapen och lätta vapen.

(3) FN:s kontor för nedrustningsfrågor (Unoda) har utvecklat standarder och god praxis för hanteringen av handeldvapen och ammunition, särskilt de internationella tekniska riktlinjerna för ammunition (IATG) och *Modular Small-arms-control Implementation Compendium* (*Mosaic-kompendiet*), tidigare kallade de internationella normerna för kontroll av handeldvapen (Isacs). I EU:s strategi för handeldvapen och lätta vapen förbinder sig unionen att främja och genomföra normer och god praxis.

(4) Den 30 juni 2018 antog Förenta nationernas (FN) tredje översynskonferens för att se över genomförandet av FN:s handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och utrota alla former av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen ett slutdokument där staterna förnyade sitt åtagande att förhindra och bekämpa spridning av handeldvapen och lätta vapen. Staterna bekräftade att de ska fördubbla sina nationella insatser för att sörja för en säker och effektiv hantering av de lager av handeldvapen och lätta vapen som innehas av staten, i synnerhet under och efter konflikter. Staterna sade sig också värdesätta tillämpningen av relevanta internationella standarder i syfte att stärka genomförandet av FN:s handlingsprogram för att förebygga, bekämpa och utrota alla former av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen.

(5) Den 24 december 2021 antog FN:s generalförsamling resolution 76/233 om inrättande av en öppen arbetsgrupp för att utarbeta en uppsättning politiska åtaganden som en ny global ram för att åtgärda rådande brister i hanteringen av ammunition under hela livscykeln. Det åttonde vartannat år återkommande mötet mellan staterna för diskussioner om genomförandet av FN:s handlingsprogram (*BMS8*), som hölls 2022, noterade detta.

(6) I FN:s agenda 2030 för hållbar utveckling bekräftas att bekämpning av olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen är nödvändig för uppnåendet av många mål för hållbar utveckling, bland annat dem som gäller fred, rättvisa och starka institutioner, fattigdomsminskning, ekonomisk tillväxt, hälsa, jämställdhet och säkra städer. I målet för hållbar utveckling 16.4 har alla stater därför åtagit sig att avsevärt minska de olagliga finansiella flödena och vapenflödena.

(7) FN:s generalsekreterare efterlyste i nedrustningsagendan *Att säkra vår gemensamma framtid*, som lades fram den 24 maj 2018, åtgärder mot extrem anhopning av konventionella vapen och olaglig handel med konventionella vapen samt stöd för strategier för handeldvapen på landsnivå. Unionen har beslutat att stödja åtgärd 22 i agendan: *Secure excessive and poorly maintained stockpiles* (säkring av alltför stora och illa underhållna lager).

(8) Den 4 december 2017 antog FN:s generalförsamling resolution 72/55 om problem till följd av anhopningen av överskottslager av konventionell ammunition. Den resolutionen stöder initiativ på internationell, regional och nationell nivå med inriktning på att förbättra en hållbar förvaltning av ammunition, bland annat genom genomförandet av IATG.

(9) Internationella centrumet för humanitär minröjning i Genève (GICHD) bidrar till utvecklingen, översynen och främjandet av de internationella normerna om minröjning (*International Mine Action Standards*) och, genom rådgivande gruppen för ammunitionshantering (*Ammunition Management Advisory Team,* Amat), till utvecklingen, översynen och spridningen av IATG. Amat inrättades till följd av ett gemensamt initiativ från GICHD och Unoda för att tillgodose staternas omedelbara behov av stöd när det gäller en trygg, säker och effektiv hantering av ammunition, i enlighet med IATG.

(10) Unionen har undersökt möjligheten att inrätta ett internationellt erkänt system för att validera politik och praxis för vapen och ammunition på statlig nivå och slutanvändarnivå. Rådets beslut (Gusp) 2020/979 ([1]) gav Amat i uppdrag att utveckla ett internationellt erkänt system för validering av vapen- och ammunitionshantering för att förhindra olaglig spridning och oavsiktliga explosioner.

(11) Det finns visserligen olika internationella standarder, riktlinjer och god praxis för lagerhantering och säkerhet, men det finns för närvarande ingen internationellt erkänd metod för att ge garantier för ett tredjelands eller en slutanvändares förmåga att förhindra *avledning*, såsom anges i artikel 11 i vapenhandelsfördraget, i sina vapen- och ammunitionslager. En internationellt erkänd metod för oberoende validering av efterlevnaden av internationella standarder för vapenförvaltning kommer att leda till att effekterna av unionens stöd till tredjeländer vad gäller lagerhantering av vapen blir möjliga att mäta, och kommer också att stödja riskbedömningen i samband med vapenexportkontroll.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. I syfte att genomföra EU:s strategi för handeldvapen och lätta vapen är syftet med detta beslut att stödja ansträngningar för att säkerställa en säker och trygg hantering av handeldvapen och lätta vapen och ammunition genom att förbättra beslutsprocesserna för aktörer som arbetar med exportkontroll och internationellt samarbete och bistånd.

2. I enlighet med punkt 1 är målen med detta beslut

a) att skapa ett operativt system för validering av vapen- och ammunitionshantering, och

b) att uppmuntra regionala organisationers och deras medlemsstaters ansträngningar att utveckla egna system för validering av vapen- och ammunitionshantering.

3. En utförlig beskrivning av projektet återfinns i bilagan till detta beslut.

Artikel 2

1. Unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (den höga representanten) ska ansvara för genomförandet av detta beslut.

([1]) Rådets beslut (Gusp) 2020/979 av den 7 juli 2020 till stöd för utveckling av ett internationellt erkänt system för validering av vapen- och ammunitionshantering i enlighet med öppna internationella standarder (EUT L 218, 8.7.2020, s. 1).

2. Det tekniska genomförandet av det projekt som avses i artikel 1 ska utföras av det internationella centrumet för humanitär minröjning i Genève (GICHD) och dess specialiserade organ, rådgivande gruppen för ammunitionshantering (*Ammunition Management Advisory Team*, Amat).

3. GICHD och Amat ska utföra sina uppgifter under den höga representantens ansvar. Den höga representanten ska för detta ändamål ingå nödvändiga överenskommelser med GICHD.

Artikel 3

1. Det finansiella referensbeloppet för genomförandet av det unionsfinansierade projektet ska vara 1 792 690,84 EUR.

2. De utgifter som finansieras med det referensbelopp som fastställs i punkt 1 ska förvaltas i enlighet med de förfaranden och regler som gäller för unionens allmänna budget.

3. Kommissionen ska övervaka att de utgifter som avses i punkt 1 förvaltas på rätt sätt. Den ska i detta syfte ingå nödvändig överenskommelse med GICHD. I överenskommelsen ska det fastställas att GICHD ska säkerställa att unionens bidrag synliggörs i proportion till dess storlek.

4. Kommissionen ska sträva efter att ingå den överenskommelse som avses i punkt 3 så snart som möjligt efter det att detta beslut har trätt i kraft. Den ska informera rådet om eventuella svårigheter i samband med detta och om dagen för ingåendet av överenskommelsen.

Artikel 4

1. Den höga representanten ska rapportera till rådet om genomförandet av detta beslut på grundval av regelbundna beskrivande rapporter som utarbetats av GICHD. Dessa rapporter ska utgöra grunden för rådets utvärdering.

2. Kommissionen ska rapportera om de finansiella aspekterna av det projekt som avses i artikel 1.

Artikel 5

1. Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

2. Detta beslut upphör att gälla 36 månader efter det att den överenskommelse som avses i artikel 3.3 har ingåtts. Det ska dock upphöra att gälla sex månader efter ikraftträdandet, om det inte har ingåtts någon överenskommelse under den perioden.

Utfärdat i Bryssel den 18 november 2022.

På rådets vägnar
M. BEK
Ordförande

BILAGA

PROJEKTDOKUMENT

UTVECKLINGEN AV ETT INTERNATIONELLT ERKÄNT SYSTEM FÖR VALIDERING AV VAPEN- OCH AMMUNITIONSHANTERING FÖR ATT FÖRHINDRA OLAGLIG SPRIDNING

1. **Bakgrund**

Det finns ett allt större samförstånd inom vapenkontrollgemenskapen om den centrala roll en effektiv lagerhantering spelar som förstärkning av exportkontrollåtgärderna för förebyggande av avledning. I det arbetsdokument som utarbetades inför den sjunde konferensen för de stater som är parter i FN:s vapenhandelsfördrag (ATT) uppmanade ordförandeskapet för partskonferensen fördragsstaterna att ”överväga alla aspekter av såväl lagerhanteringen före exporttillståndsgivningen som en säker lagerhantering efter avlastning”. Utöver informationsutbyte om olaglig verksamhet (ATT, artiklarna 11.5 och 15.4) uppmanade ordförandeskapet också ”importerande och exporterande stater att enas om specifika villkor och garantier avseende lagringsanläggningar, märkning av föremål och kontroll av slutanvändare, före export”. Slutligen, och för att uppfylla kraven i artikel 13.2, föreslog ordförandeskapet för den sjunde partskonferensen att fördragsstaterna ska rapportera åtgärder som har vidtagits för att förstärka den fysiska säkerheten och lagerhanteringen, som en indikation på insatser som gjorts för att förhindra och ta itu med avledning ([1]).

Att tillhandahålla garantier, på det sätt som beskrivs i ordförandeskapets arbetsdokument, avseende ett tredjelands praxis för lagerhantering förblir en utmaning. Området är tekniskt och informationen behandlas som mycket känslig. Detta komplicerar informationsutbytet. I många sektorer – privata och offentliga – används bedömningar av överensstämmelse för att ge garantier för produkters och tjänsters ändamålsenlighet, säkerhet och trygghet. Bedömningar av överensstämmelse utgör internationellt erkända metoder för fastställande av om en produkt eller tjänst överensstämmer med vedertagna normer och standarder. Visserligen existerar olika internationella standarder, riktlinjer och god praxis för lagerhantering och säkerhet, men för närvarande finns det ingen internationellt erkänd metod när det gäller att ge garantier avseende ett tredjelands eller en slutanvändares förmåga att förhindra avledning (artikel 11 i vapenhandelsfördraget) i sina vapen- och ammunitionslager.

Mot denna bakgrund har Europeiska unionen (EU) sedan 2020 undersökt möjligheten att inrätta ett internationellt erkänt system för validering av politik och praxis för vapen och ammunition på statlig nivå och slutanvändarnivå. Genom antagandet av rådets beslut (Gusp) 2020/979, ändrat genom rådets beslut (Gusp) 2021/2075, gav EU det internationella centrumet för humanitär minröjning i Genève (GICHD) och dess specialiserade organ Ammunition Management Advisory Team (Amat) i uppdrag att genomföra ett projekt för utvecklingen av ett internationellt erkänt system för validering av vapen- och ammunitionshantering (*valideringssystemet*) för att förhindra olaglig spridning och oavsiktliga explosioner. Detta var ett flerårig satsning, uppdelad i konkreta faser med särskilda mål och resultat.

Syftet med den första fasen (Gusp 2020/979) var att undersöka möjligheten att skapa ett internationellt erkänt system för validering av hanteringspraxis för handeldvapen och lätta vapen och ammunition. Bedömningen av systemets genomförbarhet gjordes efter en uppdelning i sju kategorier, nämligen teknik, politik, juridik, ekonomi, militär säkerhet, samhällets säkerhet samt genomförbarhet inom en rimlig tidsperiod. I studien kom man fram till att det visserligen inte fanns några indikationer på hinder för utvecklingen av ett sådant system, men att intressenternas politiska vilja att delta i systemet i slutändan skulle bero på den slutliga utformningen. Intressenterna kunde därför inte göra några utfästelser förrän frågorna om systemets slutliga utformning hade retts ut.

Den andra fasen (Gusp 2021/2075) syftade till att utveckla det bedömningsverktyg som skulle ligga till grund för valideringssystemet och fastställa lämpliga alternativ för det. Ett självbedömningsverktyg skapades och möjliga alternativ till ett valideringssystem undersöktes. Projektet ledde fram till en rekommenderad metod för utvecklingen av ett operativt valideringssystem.

Hur fungerar systemet för validering av vapen- och ammunitionshantering?

Information om det allmänna läget när det gäller praxis för vapen- och ammunitionshantering är av intresse för många aktörer, såväl nationella som utländska. Exportkontrollmyndigheterna kan till exempel förstärka de bedömningar av risk för avledning som görs innan exporttillstånd utfärdas genom att förbättra sin analys av fasen för lagerhantering efter avlastning, och det internationella samarbetet och tillhandahållandet av bistånd kan bli mer behovsinriktat genom en analys av aktuell förmåga.

([1]) Utkast till arbetsdokument från ordförandeskapet för den sjunde konferensen för de stater som är parter i FN:s vapenhandelsfördrag: Förstärkning av insatser för att utrota olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen och säkerställa effektiv lagerhantering.

Valideringssystemet är utformat för att underlätta informationsutbyte när det gäller slutanvändarnas förmåga att upprätthålla säkra lager. Detta sker genom att den strukturella förmågan i en slutanvändares hanteringssystem bedöms mot bakgrund av den internationellt erkända bästa praxis som återfinns i de internationella tekniska riktlinjerna för ammunition (IATG) och Mosaic-kompendiet (Modular Small-arms-control Implementation Compendium).

Kärnan i valideringssystemet utgörs av de verktyg som utarbetades under genomförandet av rådets beslut (Gusp) 2021/2075. En standardiserad självbedömning, ett av de viktigaste resultaten av genomförandet av Gusp 2021/2075, omfattar en metod för att analysera graden av raffinemang i den ram för hanteringssystemet som fastställs i de förmågeskapande element som beskrivs i IATG 01:35. Resultaten av denna självbedömning tolkas med hjälp av ett vägledande dokument. Verktyget i sig kan tjäna som ett verktyg för bilateralt utbyte av information om det allmänna läget i försvarsmakternas praxis för vapen- och ammunitionshantering.

Valideringssystemet blir ett ”system” när verktyget tas i bruk i alla delar av en organisation för att tillgodose gemensamma behov. Organisationer bestående av medlemsstater med gemensamma exportkontrollkrav, importbestämmelser, förmågeuppbyggnadsmål och övervakningsbehov i samband med instrumentgenomförandet är primärt de som kan tjäna på inrättandet av ett system. I varje enskilt fall underlättas informationsutbytet ytterligare genom en gemensam plattform. Den standardiserade bedömningen kan utnyttjas för att tillgodose en mängd olika intressenters behov. En självbedömning kan vara giltig i flera år och därmed möjliggöra utbyte av redan godkänd analys med godkända intressenter. Detta kan minska slutanvändarnas rapporteringsbörda samtidigt som exportkontrolltjänstemännens får större möjligheter att få tillgång till uppgifter om omständigheterna kring potentiella slutanvändares lagerhållning efter avlastning, under fasen före tillståndsgivning.

Det finns många olika alternativ för inrättandet av ett valideringssystem. Det ger en organisation möjlighet att skräddarsy systemet efter sina särskilda behov. Vissa organisationer kan tjäna på att skapa ett valideringssystem där godkända användare kan dela en viss standardiserad analys. Andra organisationer kan tycka att en validering är problematisk och därför välja mindre specifika alternativ för informationsutbyte. Fastställandet av vilka delar som är godtagbara för varje organisation kommer att vara avgörande vid utvecklingen av system för validering av vapen- och ammunitionshantering.

Med utgångspunkt i ovannämnda resultat kommer fas III i projektet att inriktas på att främja utvecklingen av valideringssystemet. En regional metod för utveckling av valideringssystem kommer att antas – med fokus på att identifiera och bygga vidare på befintliga regionala organisationsstrukturer och mekanismer för informationsutbyte och utveckling av skräddarsydda metoder och verktyg för validering av nationella system för vapen- och ammunitionshantering (bland annat genom utveckling av ett självbedömningsverktyg och motsvarande vägledning för bedömningens genomförande och tolkning av bedömningsresultaten).

2. **Tekniskt upplägg**

Detta projekt syftar till att utveckla oberoende system för validering av vapen- och ammunitionshantering inom ramen för befintliga organisationsstrukturer. Varje system ska fungera självständigt och kommer att bygga på de verktyg och metodriktlinjer som utarbetades under genomförandet av rådets beslut (Gusp) 2021/2075. Verktyget omfattar en standardiserad självbedömningsmetod som är skräddarsydd för regionens sammanhang och standarder, en överenskommen valideringss- eller poängsättningsprocess som innebär att sakkunskap från regionen kan utnyttjas för analys av självbedömningsresultaten, en plattform för informationsutbyte som underlättar överföringen av viss information till behöriga begärande myndigheter samt en mindre styrningsram som ska se till att systemet förblir hållbart.

Vid genomförandet av detta projekt kan EU utforma, utveckla, testa och genomföra det första regionala valideringssystemet för validering av vapen- och ammunitionshantering. EU:s valideringssystem kan tjäna som en plattform för medlemsstaterna där de kan utbyta och få tillgång till uppgifter, i ett standardiserat format, om praxis för validering av vapen- och ammunitionshantering på grundval av självbedömningar gjorda av slutanvändare i tredjeländer. EU kan aktivt bidra till utformningen av alla delar av systemet, genom att utnyttja ett nätverk av experter inom EU och EU-medlemsstater som ger råd om alla områden i utformningen. GICHD kommer att ha ansvar för att underlätta diskussionerna med nätverket och genomföra utformningen.

EU:s valideringssystem kommer att stärka arbetsgruppen för icke-spridning och vapenexport (export av konventionella vapen), EU-medlemsstaternas exportkontrollmyndigheter och den europeiska fredsfaciliteten i deras förmåga att analysera de risker för avledning efter avlastning och oavsiktlig explosion som är förknippade med en slutanvändares system för vapen- och ammunitionshantering. Denna information skulle utgöra ett stöd för de bedömningar av risken för avledning som genomförs innan tillstånd utfärdas. Självbedömningen inom ramen för valideringssystemet kan också stödja

arbetsgruppen för icke-spridning och vapenexport (icke-spridning och nedrustning) och EU-medlemsstaternas internationella biståndS- och kapacitetsuppbyggnadsprocesser genom att tillhandahålla en standardiserad bedömning av vapen- och ammunitionshanteringsramens efterlevnad av internationell god praxis. Detta kan göra det lättare att identifiera svagheter och behov och på så sätt styra kapacitetsuppbyggnadsinsatserna till de områden där resurserna behövs mest.

Projektet kommer också att göra andra delregioner medvetna om valideringssystemet och fördelarna med att utveckla en standardiserad metod för att bedöma och utbyta information om praxis avseende hanteringen av vapen och ammunition. Målet med detta medvetandegörande är att uppmuntra andra regionala organisationer att utveckla skräddarsydda valideringssystem och stödja användandet av självbedömningsverktyget. Det arbetet kommer att bygga på de utåtriktade insatser som genomfördes under genomförandet av rådets beslut (Gusp) 2020/979 och (Gusp) 2021/2075. Om en regional organisation under de medvetandegörande insatserna skulle begära stöd för utvecklingen av ett valideringssystem kan projektet omfördela resurser för att stödja det arbetet.

3. **Övergripande mål**

Det primära syftet med detta projekt är att stödja insatser för att säkerställa en säker och trygg hantering av handeldvapen och lätta vapen och ammunition genom att förbättra beslutsprocesserna för aktörer som arbetar med exportkontroll och internationellt samarbete och bistånd.

Målet kommer att uppnås genom en ökad öppenhet i den praxis för hanteringen av handeldvapen och lätta vapen och ammunition som tillämpas av slutanvändare i ett tredjeland. Med en större medvetenhet om denna praxis kommer intressenterna att kunna fatta bättre beslut i samband med tillståndsgivning för överföring och kapacitetsuppbyggnads-initiativ.

För att uppnå denna målsättning kommer projektet att vara inriktat på följande två huvudmål:

1) Att skapa ett operativt valideringssystem.

2) Att uppmuntra regionala organisationers och deras medlemsstaters ansträngningar att utveckla egna valideringssystem.

4. **Beskrivning av verksamheten**

Mål 1: Att skapa ett operativt valideringssystem

År 1: Konsolidering av ramen för valideringssystemet

VERKSAMHET		RESULTAT
Inrätta ett rådgivande EU-nätverk bestående av berörda intressenter som kan tillhandahålla expertrådgivning om innehållsmässiga och operativa riktlinjer i frågor som rör EU:s politik och verksamhet. Dessa rådgivare kommer att uppmanas att lämna synpunkter under utvecklingsskedet av EU:s valideringssystem för att säkerställa att systemet är lämpat för EU:s syften. GICHD:s projektteam kommer att ansvara för att deras råd genomförs. Satsningar kommer att göras på att hålla flera fysiska möten under årets lopp. Syftet med det rådgivande nätverket är att säkerställa att EU:s intressenter tar ledningen i utformningen av ett system som passar deras behov och arbetsprocesser. Rådgivarna ska bidra till att fastställa följande delar av systemet: — Utarbeta en strategi för funktioner, tillsyn och underhåll avseende valideringssystemet. — Se över självbedömningsverktygen för att bedöma om de är lämpliga och ändamålsenliga i förhållande till behoven. — Fastställa vilken typ av enheter som ska genomföra validering och tillsyn av genomförandet av valideringssystemet. — Fastställa vilken typ av informationsutbyte som ska vara tillåten på den digitala plattformen och bilateralt.		Genomförande av EU-verktyg som är skräddarsydda efter EU:s kriterier och validerade av EU. Utarbetande av ett ramdokument för EU:s valideringssystem, tillsammans med en utvecklingsstrategi.

Validera självbedömnings- och valideringsanalysen. De allmänna självbedömningsverktyg som har utvecklats under genomförandet av rådets beslut (Gusp) 2021/2075 måste ses över, skräddarsys och valideras av EU:s tekniska experter för att säkerställa att de är anpassade till EU-intressenternas krav. Utföra en teknisk validering av de självbedömningsverktyg som har godkänts av de tematiska experterna (vapen- och ammunitionshantering och exportkontroll). Bedöma webbutformningskraven för att skapa en plattform för informationsutbyte. På grundval av rekommendationerna från EU-rådgivarna kommer bedömningen att fastställa programmeringskraven för att skapa den önskade webbplattformen.		Beaktande av noter och skriftväxling från kontakterna med EU:s rådgivande nätverk. Plan för webbplattformsutveckling som omfattar utformning, utveckling, testning och slutförande.

År 2: Provning av verktyg och system

VERKSAMHET		**RESULTAT**
Testa självbedömningsverktyg i tredjeländer. Testerna kommer att bestå av tre delar: — Stödja tredjeländer och alla aktörer (mäklare osv.) som deltar i deras arbete med att slutföra en tillfredsställande självbedömning, — Bedöma alla deltagande aktörers utmaningar med att slutföra bedömningen och deras farhågor i fråga om informationsutbyte, — Utarbeta en bedömningsrapport som belyser utmaningarna och lärdomarna.		Bedömningsrapport från självbedömningsförsök.
Utforma, testa och validera webbplattformen enligt specifikationerna från EU:s rådgivande nätverk.		Särskilt utbildningsmaterial för självbedömning och validering.
Utarbeta utbildningsmaterial och operativa förfaranden för att stödja arbetet med att slutföra självbedömningen, standardisera valideringsprocessen och ge vägledning till systemövervakningsmekanismen.		Utarbetade strategier och operativa förfaranden för validering och för en mekanism för systemövervakning.
Utarbeta policydokument för driften och övervakningen av valideringssystemet.		En webbplattform för informationsutbyte om valideringssystemet.
Uppdatera EU:s rådgivande nätverk om läget i genomförandet och diskutera de utmaningar och frågor som uppstår.		Noter till EU-rådgivare.

Mål 2: Uppmuntra andra organisationer att utveckla egna regionala valideringssystem.

År 1: Introducera valideringssystemet för två regionala organisationer och fortsätta att undersöka kopplingarna till internationella instrument

VERKSAMHET	RESULTAT
Genomföra utåtriktad verksamhet gentemot två regionala organisationer och deras medlemsstater för att främja konceptet med det regionala valideringssystemet. Detta omfattar upp till tre besök i regionen. Det första mötet med den regionala organisationen kommer att användas för att uppmuntra utvecklingen av ett regionalt valideringssystem och, om så önskas, för att börja planera de kommande stegen. Ett andra möte kommer att omfatta samtliga EU-medlemsstater och fungera som en introduktion till systemet och fördelarna med det. Under uppföljningsmöten förväntas man ytterligare uppmuntra och planera inrättandet av ett regionalt valideringssystem.	Regionala organisationer och deras medlemsstater har fått kännedom om EU:s valideringssystem och fördelarna med att skapa ett eget sådant system.
Delta i möten om regionala och internationella instrument för vapenkontroll. Detta kan omfatta anordnande av sidoevenemang eller andra evenemang för att främja valideringssystemet och utvecklingen av EU:s valideringssystem.	

År 2 och 3: Introducera valideringssystemet för två regionala organisationer per år och fortsätta att främja systemet internationellt

Not: under år 2 och 3 varierar projektplanen beroende på resultatet av föregående års insatser för att främja valideringssystemet regionalt. Den ursprungliga planen är att genomföra två regionala utåtriktade verksamheter per år enligt det format som beskrivs under år 1. Om en regional organisation dock bekräftar att den vill införa valideringssystemet kommer Amat att ansöka om tillstånd från EU för att omdirigera en del av resurserna för att utveckla systemet i den region som efterfrågar det. Detta kommer att medföra att färre regionala organisationer deltar per år, men det kan leda till att fler stater använder och drar nytta av valideringssystemet.

5. **Tekniskt genomförandeorgan**

Internationella centrumet för humanitär minröjning i Genève (GICHD) kommer att leda genomförandet av projektet via sitt specialiserade organ Amat. Mer specifikt kommer Amat att leda förvaltningen och genomförandet av all verksamhet inom detta projekt och ha ansvaret för budgeten och rapporteringen. Amat-gruppen ansvarade också för förvaltningen och genomförandet av åtgärderna enligt rådsbesluten (Gusp) 2020/979 och (Gusp) 2021/2075.

Amat planerar att anlita expertkonsulter för att stödja olika aspekter av detta projekt. I synnerhet kommer experter på webbutveckling, bedömningar av överensstämmelse och hantering av handeldvapen och lätta vapen att rekryteras för att stödja genomförandet av olika aspekter av projektet. Dessa konsulter kommer att väljas ut genom ett godkänt rekryteringsförfarande.

6. **Relevans**

Detta projekt, inklusive dess mål, verksamheter och resultat, stämmer överens med flera av Europeiska unionens strategier och politiska överenskommelser.

EU:s strategi mot olagliga skjutvapen, handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition från 2018

Syftet med EU:s vapenstrategi är att ”bana väg för integrerade, gemensamma och samordnade europeiska åtgärder för att förebygga och motverka (...) förvärv av handeldvapen och lätta vapen och ammunition till dessa samt att främja ansvarsutkrävandet och ansvarstagandet i samband med laglig vapenhandel” ([2]). 2018 års strategi mot olagliga skjutvapen, handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition föreskriver särskilda åtgärder för lagerhantering och förpliktar EU att stödja samarbete och bistånd för genomförande av FN:s handlingsprogram, inbegripet lagerhantering, samt främja och genomföra normer och god praxis för hantering av handeldvapen (ISACS) [nu Mosaic] och ammunition (IATG).

Ett EU-valideringssystem kommer att bidra till EU:s insatser för att genomföra 2018 års strategi:

— Förebyggande av avledning och främjande av ansvarsutkrävande inom den lagliga handeln med handeldvapen och lätta vapen är ett uttalat mål för valideringssystemet. EU:s valideringssystem kan stödja bedömningar av risken för avledning som görs innan exporttillstånd utfärdas.

— EU:s valideringssystem kan stödja samarbete och bistånd inom lagerhantering genom att identifiera svagheter i hanteringssystemet och genom att fungera som ett övervakningsverktyg för att spåra ändringar eller förbättringar i praktiken.

— Självbedömningsmetoden främjar genomförandet av Mosaic och IATG som normerna för att mäta bedömningen av överensstämmelse.

EU:s handlingsplan mot olaglig handel med skjutvapen 2020–2025

I EU:s handlingsplan mot olaglig handel med skjutvapen 2020–2025, vars mål är att ta itu med olaglig handel inom EU och partnerna i sydöstra Europa (västra Balkan, Moldavien och Ukraina), konstaterar man att lagersäkerheten måste öka i sydöstra Europa och stöder västra Balkan ([3]). Färdplanen syftar även till att förbättra säkerheten i fråga om lagerhantering, främja reglering och övervaka korrekt efterlevnad ([4]). Dessutom kräver åtgärd 4.2 att man uppmuntrar bättre lagerhantering i Sahelregionen.

Även om EU:s valideringssystem inte har något regionalt fokus kan systemet stödja insatser för att identifiera strukturella svagheter i en slutanvändares lagerhanteringsmetoder. Självbedömningsmetoden är särskilt lämpad för att identifiera brister i säkerhetsföreskrifterna.

EU:s gemensamma ståndpunkt från 2008 om vapenexport (EU:s gemensamma ståndpunkt) och den frivilliga användarguiden för den gemensamma ståndpunkten ([5])

EU:s gemensamma ståndpunkt innehåller åtta kriterier som beskriver fyra uppsättningar av risker som medlemsstaterna är skyldiga att behandla som skäl för att inte utfärda en exportlicens och fyra uppsättningar av faktorer som de måste ”beakta” när de prövar en ansökan om exportlicens. Kriterium sju avser ”om det föreligger risk för att den militära tekniken eller krigsmaterielen kommer att avledas till annat ändamål inom köparlandet eller återexporteras på oönskade villkor” som en faktor som exportören bör beakta. I den gemensamma ståndpunkten tilläggs att exportören vid bedömningen av risken för avledning bör beakta ”mottagarlandets förmåga att utöva effektiv exportkontroll”.

I användarguiden till EU:s gemensamma ståndpunkt, som innehåller ytterligare men icke-bindande instruktioner om hur bestämmelserna i detta dokument ska genomföras, uppmanas exportörerna att överväga om *a)* lagerhanteringen och lagersäkerheten i mottagarlandet håller erforderlig nivå (inbegripet Mosaic och IATG) och *b)* om det har förekommit några kända fall av problem med läckande lager i mottagarlandet ([6]).

([2]) Europeiska unionens råd, rådets slutsatser om antagandet av en EU-strategi mot olagliga skjutvapen, handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition, Bryssel den 19 november 2018, 13581/18 <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13581-2018-INIT/sv/pdf>.

([3]) Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén: *EU:s handlingsplan mot olaglig handel med skjutvapen 2020–2025* (not 30).

([4]) Se mål 7 i färdplanen för en hållbar lösning på olagligt innehav och missbruk av samt olaglig handel med handeldvapen och lätta vapen/skjutvapen och deras ammunition på västra Balkan senast 2024, London den 10 juli 2018, <https://www.seesac.org/f/docs/publications-salw-control-roadmap/Regional-Roadmap-for-a-sustainable-solution-to-the.pdf>.

([5]) Rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp av den 8 december 2008 om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel (not 7)

([6]) Europeiska unionens råd, Användarguide för rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp (ändrat genom rådets beslut (Gusp) 2019/1560), s. 129.

I användarguiden tar man upp vikten av effektiv säkerhet och lagerhantering, inte bara i samband med genomförandet av kriterium sju och bedömningen av risken för avledning, utan även med avseende på tillämpningen av kriterierna ett och två i EU:s gemensamma ståndpunkt, som omfattar respekten för internationella förpliktelser, för de mänskliga rättigheterna och för internationell humanitär rätt. I användarguiden anser man framför allt att överensstämmelsen med normerna i FN:s handlingsprogram, inbegripet normerna för lagerhantering, är relevant för att bedöma mottagarnas respekt för internationella förpliktelser enligt kriterium ett ([7]). Dessutom hänvisar man till förekomsten av adekvata förfaranden för lagerhantering och lagersäkerhet och även för överskottsvapen och överskottsammunition och förekomsten av problem i form av stölder och läckage från lager i den uppgivna slutanvändarens land, som faktorer som ska beaktas för att bedöma om det föreligger risk för att de exporterade vapnen kan användas i strid med de mänskliga rättigheterna eller internationell humanitär rätt enligt kriterium två ([8]).

EU:s gemensamma ståndpunkt och användarguide ger också relevant vägledning för informationsutbyte, vilket är en viktig del av valideringssystemet. I enlighet med artikel 4 i EU:s gemensamma ståndpunkt ska medlemsstaterna utbyta information om de ansökningar om exportlicenser som har avslagits och samråda när de överväger att godkänna en licens som ”i huvudsak [är] identisk” med en licens för vilken ansökan tidigare avslagits av en annan medlemsstat. Denna bestämmelse förstärks ytterligare genom artikel 7 i EU:s gemensamma ståndpunkt, enligt vilken medlemsstaterna ska ”förstärka samarbetet och främja samsynen” på området vapenexportkontroll genom att ”utbyta relevant information” inte bara om avslag utan även om vapenexportpolitik. I användarguiden uppmuntras medlemsstaterna att utbyta information inom arbetsgruppen för icke-spridning och vapenexport (export av konventionella vapen) och även via ”COARM:s onlinesystem eller, i de fall klassificeringen ”RESTRICTED” anses vara lämplig, COREU-meddelanden”. Informationsutbytet bör också omfatta information som kan vara användbar för andra medlemsstater för att förebygga risken för avledning ([9]).

EU:s gemensamma ståndpunkt skapar tydliga kopplingar mellan den fastställda politiken och valideringssystemet. Kopplingarna fastställdes i rådets beslut (Gusp) 2020/979 och EU:s valideringssystem utformades särskilt för att stödja exportkontrollmyndigheternas tillämpning av kriterium sju i EU:s gemensamma ståndpunkt genom att fungera som ett tekniskt verktyg som kan tillhandahålla en analys av de skydds- och säkerhetsåtgärder som genomförs av en potentiell importerande stat. Den metod som används är förenlig med användarguidens vägledning för att bedöma normerna i förhållande till befintlig internationellt erkänd god praxis. I artikel 4 i den gemensamma ståndpunkten fastställs också en politisk motivering för den del av EU:s valideringssystem som avser informationsutbyte.

Rådets beslut (Gusp) 2021/38 av den 15 januari 2021 om fastställande av en gemensam strategi för moment i slutanvändarintyg i samband med export av handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition

I rådets beslut (Gusp) 2021/38 fastställs en gemensam strategi för moment i slutanvändarintyg i samband med export av handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition ([10]). Beslutet innehåller två ”valfria delar” som staterna ska överväga och som är direkt relevanta för valideringssystemet, nämligen c) att efter avlastning möjliggöra inspektioner på plats, som utförs av den exporterande medlemsstaten, och d) att slutanvändaren ger garantier som visar på dennes förmåga till säker vapen- och ammunitionshantering, och även dennes förmåga att på ett tryggt och säkert sätt hantera lagren där varorna ska lagras.

Valideringssystemet kan omfatta en metod för kontroll efter avlastning till stöd för kontroller på plats av påståenden som gjorts i självbedömningen. Detta skulle ge en ännu högre grad av säkerhet.

([7]) Europeiska unionens råd, Användarguide för rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp (ändrat genom rådets beslut (Gusp) 2019/1560), s. 24.

([8]) Europeiska unionens råd, Användarguide för rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp (ändrat genom rådets beslut (Gusp) 2019/1560), s. 58.

([9]) Europeiska unionens råd, Användarguide för rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp (ändrat genom rådets beslut (Gusp) 2019/1560), s. 159.

([10]) Rådets beslut (Gusp) 2021/38 av den 15 januari 2021 om fastställande av en gemensam strategi för moment i slutanvändarintyg i samband med export av handeldvapen och lätta vapen samt deras ammunition, EUT L 14/4, 18.1.2021, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX:32021D0038&from=SV>.

7. **Kommunikations- och synlighetsstrategi**

Amat ska vidta alla lämpliga åtgärder för att informera om att detta projekt har finansierats av EU, i enlighet med den handbok om kommunikation och synliggörande av Europeiska unionens externa åtgärder – 2018 som Europeiska kommissionen har offentliggjort. Europeiska unionens stöd ska dessutom ges ett erkännande i inbjudningar och andra dokument som delas med deltagarna i de olika evenemangen. Amat kommer att säkerställa att EU när så är möjligt är företrätt vid evenemang som ges stöd inom ramen för detta beslut.

EU kommer särskilt att lyftas fram som projektledare vid alla regionala och internationella evenemang där valideringssystemet presenteras. EU:s valideringssystem kan fungera som en utmärkt motivation för andra regionala organisationer, så Amat kommer att uppmuntra och stödja EU:s insatser för att främja verktyget i olika vapenkontrollmiljöer. EU:s företrädare kommer att uppmanas att lämna kommentarer och EU-logotypen kommer att visas i presentationer och annonser.